

Udtalelse om europæisk social- og arbejdsmarkedspolitik — En vej frem for Unionen

(95/C 210/10)

Regionsudvalget besluttede den 26. juli 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 C at udarbejde en udtalelse om Kommissionens hvidbog om europæisk social- og arbejdsmarkedspolitik — En vej frem for Unionen.

Det forberedende arbejde henvistes til Regionsudvalgets underudvalg »Økonomisk og Social Samhørighed, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Sundhedsvæsen«, som udpegede Ken Bodfish til ordfører. Underudvalget vedtog sin udtalelse den 12. oktober 1994.

Regionsudvalget vedtog på sin 5. plenarforsamling af 15.-16. november 1994, mødet den 16. november 1994 følgende udtalelse.

Indledning

1. Regionsudvalget glæder sig over at få lejlighed til at bidrage til den livlige diskussion, der foregår i EU om den fremtidige social- og arbejdsmarkedspolitik, og hilser hvidbogen og den deraf affødte debat velkommen. Regionsudvalget ønsker at understrege, at de lokale og regionale myndigheder har en afgørende rolle at spille i den sociale, arbejdsmarkedsmæssige og økonomiske udvikling, hvilket ikke altid kommer klart nok til udtryk i hvidbogen. Udvalget er skuffet over, at traktaten ikke udtrykkeligt bestemmer, at det skal høres i social- og arbejdsmarkedspolitiske spørgsmål.

2. Regionsudvalget understreger sammenhængen mellem hvidbogen om social- og arbejdsmarkedspolitikken og hvidbogen om beskæftigelse, vækst og konkurrenceevne og glæder sig over, at begge fokuserer på arbejdsløsheden, som også ifølge Regionsudvalgets opfattelse er det vigtigste problem og den største udfordring for EU på det Økonomiske og Sociale område. Tilsammen rummer de to hvidbøger et omfattende katalog af forslag til udvikling af EU's økonomiske politik og af social- og arbejdsmarkedspolitikken, som rækker ind i næste årtusind.

3. Regionsudvalget:

- mener, at de lokale og regionale myndigheder allerede i praksis spiller en vigtig rolle i social- og arbejdsmarkedspolitikken i alle EU's medlemsstater, og understreger, at denne rolle bør styrkes, hvis hvidbogens målsætninger skal realiseres,
- konstaterer, at de lokale og regionale myndigheder er store arbejdsgivere — i nogle medlemsstater beskæftiger de indtil 25 % af arbejdsstyrken — og at de som sådanne har et ansvar over for deres ansatte i spørgsmål vedrørende arbejdsvilkår, ligebehandling, uddannelse og sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen, og på den anden side over for

Unionen har et ansvar for at bidrage til at skabe betingelser for økonomisk vækst; Kommissionen opfordres til at anerkende de lokale og regionale myndigheders vigtige rolle på dette felt,

- anerkender, at de regionale og lokale myndigheder spiller en vigtig strategisk rolle i forbindelse med stimulering og koordinering af den økonomiske udvikling i lokalsamfundene ved at deltage i projekter vedrørende byfornyelse, udvikling i landdistrikterne og infrastrukturmodernisering og ved at støtte eller organisere uddannelse og omskoling for at foregribe ændringer på det lokale arbejdsmarked; Udvalget anmoder om at få forelagt alle forslag til videreudvikling af EU's politik på disse områder til udtalelse,
- noterer sig og bifalder Europa-Rådets charter om lokalt selvstyre, der anerkender, at mangfoldigheden bør styrkes og fremhjælpes ved, at de lokale og regionale myndigheder får tillagt omfattende generelle beføjelser, og
- understreger ikke mindst de lokale og regionale myndigheders rolle i mange medlemsstater som hovedaktører på områder som uddannelse, sociale boliger, socialt arbejde og forsorg, transport, sundhed og miljø og fremhæver sin egen vigtige position som repræsentant for lokalsamfundenes interesser.

Jobskabelse — højeste prioritet

4. Regionsudvalget er enig med Det Europæiske Råd om, at medlemsstaterne bør lade sig inspirere af nedennævnte syv punkter, som på topmødet i Bruxelles i december 1993 blev nævnt i en handlingsplan, der var foranlediget af Kommissionens hvidbog om beskæftigelse, vækst og konkurrenceevne:

- i) forbedring af uddannelsessystemerne, herunder specielt efteruddannelsen,

- ii) øget fleksibilitet i virksomhederne og på arbejdsmarkedet,
- iii) anderledes tilrettelæggelse af arbejdet i virksomhederne,
- iv) målrettede reduktioner af de indirekte arbejdskostninger (obligatoriske bidrag), navnlig i forbindelse med ufaglært arbejdskraft,
- v) bedre udnyttelse af de offentlige midler til bekæmpelse af arbejdsløsheden,
- vi) særlige foranstaltninger til fordel for unge uden passende uddannelse,
- vii) udvikling af arbejdspladser i forbindelse med opfyldelse af nye behov.

5. Regionsudvalget tilslutter sig disse principper, som medlemsstaterne — omend med forskellig prioritering — allerede følger med det formål at reducere den høje arbejdsløshed. Men at pålægge alle medlemsstater ensartede, stive målsætninger ville gøre det umuligt at reagere fleksibelt og hurtigt på den arbejdsmarkedspolitiske udvikling i regionerne, som jo ofte forløber forskelligt på grund af de særlige vilkår, der gør sig gældende i hver enkelt region.

Man bør tilstræbe på EU-plan, nationalt og regionalt plan, at gennemføre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, som supplerer hinanden, og som koordineres nøje inden for EU. Derfor glæder Udvalget sig over Kommissionens forslag om at intensivere samarbejdet med de kompetente nationale, regionale og lokale myndigheder og fremme samarbejdet på EU-plan.

6. Regionsudvalget glæder sig over, at man i hvidbogen om social- og arbejdsmarkedspolitikken tillægger jobskabelse højeste prioritet og anerkender de bidrag, der fra forskellig side er ydet hertil, herunder ikke mindst de lokale initiativer og partnerskaber, der ofte iværksættes og koordineres af de lokale og regionale myndigheder med støtte fra EU. De lokale og regionale myndigheder har stået bag positive og aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger, som understreger, at det er vigtigt at inddrage Fællesskabet i udviklingen af kreative løsninger, men også at være opmærksom på nationale og lokale arbejdsmarkedsforhold i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. Regionsudvalget anbefaler kraftigt, at de bedste erfaringer fra sådanne innovative foranstaltninger på lokalt plan inddrages i debatten om social- og arbejdsmarkedspolitikken og den kommende handlingsplan for beskæftigelse.

7. Regionsudvalget mener endvidere, at der i hvidbogen burde lægges større vægt på politikker, der tilstræber regional samhørighed, ikke kun for den sociale retfærdigheds skyld, men som middel til at fremme økonomisk vækst og jobskabelse i EU. De regionale skævheder har

været — og er fortsat — både årsag og virkning, idet det konstateres, at produktionsmulighederne udnyttes ineffektivt med social ulighed til følge. For at skabe størst mulig vækst og beskæftigelse bør der derfor lægges særlig vægt på at forbedre de produktive ressourcer i de mindst udviklede EU-regioner gennem etablering af infrastrukturer, der skal tilvejebringe regional ligevægt og en afbalanceret udvikling af disse regioners produktive økonomi. Dette bidrager ikke blot til at styrke den Økonomiske og Sociale samhørighed, men også til at øge væksten og beskæftigelsen i Europa. På denne måde kædes økonomisk effektivitet godt sammen med målet om lighed og social velfærd.

Investering i en højt kvalificeret arbejdsstyrke

8. Regionsudvalget støtter retten til livslang uddannelse og glæder sig over, at der gives udtryk for, at mulighederne for livslang uddannelse for voksne skal udvikles på en sådan måde, at uddannelsesforløbene ikke kun koncentrerer om erhvervsrelateret uddannelse, men også om en opkvalificering inden for de almene fag. Der bør tilsigtes en kobling mellem almene og erhvervsrelaterede elementer i efter- og videreuddannelsesforløb. Det vil ikke alene hæve hele befolkningens uddannelsesniveaue, men også bidrage til at reducere arbejdsløshedens menneskelige, sociale og økonomiske omkostninger. De lokale og regionale myndigheder står bag megen uddannelse og kan bidrage positivt til at udvikle færdigheder, i samarbejde med virksomhederne. De lokale og regionale myndigheder kan også medvirke til at dække små og mellemstore virksomheders uddannelsesbehov og har i mange medlemsstater en solid tradition for samarbejde med den private sektor om uddannelsesstiltag.

9. Regionsudvalget:

- bifalder forslaget om at indføre en unionsdækkende garanti for, at ingen under 18 år må være ledige, men erkender, at det — hvis der ikke blot skal være tale om at fortrænge den allerede virksomme arbejdskraft — kun kan lade sig gøre, hvis der findes uddannelsesstiltag af høj kvalitet, og der ydes tilstrækkelig støtte,
- understreger, at de lokale og regionale myndigheder har en vigtig rolle at spille i forbindelse med overvindelse af analfabetisme, ikke bare hos unge, der forlader uddannelsessystemet, men også hos voksne, som påbegynder omskoling, og bifalder, at der til bekæmpelse af analfabetisme opstilles mål, hvis realisering skal støttes ved hjælp af passende uddannelsesstiltag og ressourcer,

- mener, at de eksisterende lærlingeuddannelsesordningers rækkevidde og omfang bedst kan udvides ved hjælp af gensidig anerkendelse og ved at forøge kompetenceniveauet gennem en bred, modulopdelt uddannelse,
- bifalder forslaget om en øget og forbedret koordinering af erhvervsvejlednings- og arbejdsformidlingsorganernes indsats og mener, at alle, der søger ud på eller befinder sig på arbejdsmarkedet, bør have adgang til kontinuerlig vejledning, som kan støtte fremskridt gennem hele livet,
- foreslår, at der foretages en undersøgelse af uddannelsesfremmende skatteincitament, herunder tanken om en uddannelsesskat.

Den Europæiske Socialfond

10. Regionsudvalget ønsker stærkt at understrege, at det er vigtigt at styrke de lokale og regionale myndigheders involvering i ESF's partnerskabssamarbejde. Det er vigtigt at præcisere i forordningerne, at medlemslandene skal sikre, at de regionale og lokale myndigheder, arbejdsmarkedsparter og uddannelsesinstitutioner inddrages i det forberedende arbejde. Regionsudvalget bifalder, at hvidbogen frem for konventionelle nationale programmer lægger vægt på at anvende flere ESF-midler i regional og lokal sammenhæng — og med de regionale og lokale myndigheders deltagelse i beslutningsprocessen — til at sikre en kvalitetspræget, innovativ uddannelse, som virkelig sigter på det lokale arbejdsmarkeds behov, og som omfatter såvel erhvervsrelaterede som mere almene, brede kvalifikationer.

11. Regionsudvalget glæder sig over EFS' nye mål 4 og specielt over, at pilotprojekter vedrørende tilpasning til den industrielle udvikling skal støttes under ADAPT-initiativet. Det foreslår, at administrationen og midlerne til mål 4 regionaliseres. Regionsudvalget bifalder, at mål 3, der tidligere kun vedrørte uddannelse, nu også skal dække andre social- og arbejdsmarkedspolitiske områder. Men når også marginaliseringen kommer ind under mål 3, er det med den stigende arbejdsløshed nødvendigt, at en stor del af de begrænsede ressourcer, der er til rådighed, forbeholdes mål 3.

12. Udvidelsen af ESF's virkefelt med det nye mål 4 betyder, at der bliver hårdt brug for at forøge ressourcerne for at realisere målene.

Fremme af gode arbejdsvilkår som en del af et konkurrencedygtigt Europa

13. Regionsudvalget er enig i, at Kommissionen skal prioritere færdigbehandlingen af de dele af handlingsprogrammet i forbindelse med Socialpagten, som endnu ikke er gennemført, specielt forslagene om informering og høring af arbejdstagerne, utraditionel beskæftigelse og udstationering af arbejdstagere.

14. Regionsudvalget mener, at Socialpagten og Protokollen om Social- og Arbejdsmarkedspolitikken kan spille en afgørende rolle i forbindelse med fremme af et sundt økonomisk miljø, baseret på social retfærdighed. Men der er behov for yderligere fremskridt på dette område, så det indre marked kan realiseres og arbejdstagerne i hele Unionen kan regne med fælles minimumsnormer. Derfor er Regionsudvalget tilhænger af bindende minimumsregler på arbejdsmiljøområdet, hvorimod fælles minimumsnormer vedrørende arbejdsvilkår bør være genstand for aftaler om konvergerende politikker og ikke have form af bindende direktiver. En sådan tilgang vil tilvejebringe en ramme, som de forskellige nationale systemer kan indpasses i, og som levner arbejdsmarkedets parter plads til forhandling.

Anbefalinger om konvergens kunne omfatte:

- beskyttelse mod individuel afskedigelse,
- beskyttelse af arbejdstagernes privatliv,
- krav om ligebehandling i forbindelse med deltidsarbejde (efter eget valg) og arbejde omfattet af tidsbegrænsede kontrakter,
- forbud mod diskriminering af arbejdstagere, som fastholder deres ret til at nægte at udføre ulovlige arbejdsopgaver,
- ret til at oppebære løn på helligdage og under sygdom,
- arbejdstagernes ret til at blive hørt i virksomhedsinterne anliggender, som berører dem personligt,
- afskaffelse af den indirekte diskriminering af kvinder i forbindelse med social beskyttelse og individuelle rettigheder på arbejdsmarkedet.

15. På disse områder er der behov for at handle omgående, så man bør ikke — som Kommissionen har til hensigt — afvente den videre udvikling i de forskellige medlemsstater. Men det er meget vigtigt, at foranstaltningerne får form af bindende mindstenormer, der danner en ramme, som de nationale systemer kan indpasses i, og som levner arbejdsmarkedets parter plads til forhandling. Regionsudvalget ønsker et klart løfte fra medlemsstaterne om, at de vil stille de nødvendige

midler til rådighed for den offentlige sektor, så disse forslag kan gennemføres.

16. Regionsudvalget noterer sig, at Aftalen om Social- og Arbejdsmarkedspolitikken i EU-traktaten, som er baseret på konsensus mellem arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne, er af stor betydning, og finder, at de regionale og lokale myndigheders vigtige rolle i den forbindelse bør anerkendes fuldt ud. Ellers bringes den sociale dialog fremskridt i fare, idet den sociale dialog ikke kan styrkes og udbygges uden medvirken fra de lokale og regionale myndigheder, som er store arbejdsgivere.

17. Regionsudvalget er et oplagt forum for drøftelse af social- og arbejdsmarkedspolitiske spørgsmål, idet de har konsekvenser for de lokale myndigheders kompetence.

Oprettelse af et europæisk arbejdsmarked

18. Regionsudvalget støtter hvidbogens forslag om initiativer med henblik på at fjerne de resterende retlige hindringer for arbejdstagernes fri bevægelighed og bemærker, at gensidig anerkendelse af eksamensbeviser er et vigtigt led i denne proces.

Udvalget påpeger dog, at det er en ubetinget forudsætning for fuldstændig fri bevægelighed for alle unionsborgere, at der sker en yderligere indbyrdes tilnærmelse af de sociale ydelser og af indvandrerpolitikken i medlemsstaterne.

Før statsborgere i tredjelande, der legalt opholder sig i EU's medlemsstater, tillægges udvidede rettigheder, som går i retning af uindskrænket fri bevægelighed, må medlemsstaternes indvandrer- og asylbestemmelser harmoniseres.

19. Regionsudvalget mener, at de lokale og regionale myndigheder har en afgørende rolle at spille i forbindelse med indsatsen for at skabe arbejdspladser og bekæmpelsen af racisme og fremmedhad. EU bør se på de mange positive eksempler på, at man på lokalt niveau har gjort en indsats for at fremme harmoniske relationer mellem forskellige befolkningsgrupper. De lokale og regionale myndigheder er de vigtigste i forhold til befolkningsgrupperne og har gode muligheder for at gøre noget ved den uforholdsmæssigt store arbejdsløshed blandt etniske minoriteter i kraft af den rolle, de spiller ved at stå for social forsyning, uddannelse, sprogundervisning og tjenestegrene, der er egnede til at rekruttere og integrere etniske minoriteter i arbejdsstyrken.

20. Regionsudvalget hilser de i hvidbogen omtalte foranstaltninger til fremme af fri bevægelighed for personer og til udvikling af EURES velkomne.

21. Harmoni mellem racerne er en forudsætning for en europæisk union bygget på solidaritet mellem borgerne, og Regionsudvalget mener, at EU bør anvende flere midler til at støtte udveksling af erfaringer mellem lokale og regionale myndigheder for at fremme den bedst mulige praksis på dette område.

22. Regionsudvalget støtter Kommissionens ønske om at drøfte, om der i traktaten skal indføres en bestemmelse om bekæmpelse af diskrimination på grund af køn, race, religion, alder og handicap. Regionsudvalget har til hensigt at deltage aktivt i debatten om revision af traktaten, specielt angående emner af særlig betydning for de lokale og regionale myndigheder. Regionsudvalget beklager, at der ikke i den nuværende traktat er indeholdt noget krav om, at det skal høres i forbindelse med forhandlingerne om revision af traktaterne i 1996.

Lige muligheder for mænd og kvinder

23. Regionsudvalget konstaterer, at lokale og regionale myndigheder beskæftiger mange kvinder og derfor har mange erfaringer med positiv kvindepolitik, de kan give videre. De har forbedret arbejdsvilkårene for »atypiske« arbejdstagere, som hovedsageligt er kvinder. Regionsudvalget mener, at Kommissionen bør fremme erfaringsudveksling mellem lokale og regionale myndigheder som arbejdsgivere med henblik på videreudvikling af god arbejdsgiverpraksis og for at sikre, at erfaringerne virkelig bliver delt.

24. Regionsudvalget bifalder Kommissionens bestræbelser på:

— at følge henstillingen om børnepasning op; Regionsudvalget mener dog, at medlemsstaterne og de regionale og lokale myndigheder bør lægge mere vægt bag deres understregning af værdien af vuggestuer, børnehaver og andre former for omsorg før den obligatoriske skolegang ved at fremme udveksling af erfaringer og retningslinjer for god praksis,

— at presse på for at få vedtaget det foreslåede direktiv om forældreorlov; Regionsudvalget ser dog gerne, at Kommissionen undersøger mulighederne for at udvikle nye arbejdsformer, herunder jobdeling, jobopsplitning, flexetid, deltidsarbejde på skift, timeberegning på årsbasis, sæsonarbejde, tidsbestemt arbejde og anvendelse af informationsteknologi i forbin-

delse med hjemmearbejde. Alle disse former for beskæftigelse, som lokale og regionale myndigheder har gjort en pionerindsats for, indebærer fordele for såvel arbejdsgiveren som arbejdstageren, og de giver kvinderne en afgørende tilskyndelse til at søge ind på arbejdsmarkedet,

- at tilskynde til vedtagelse af forslaget til direktiv om bevisbyrde,
- at udvikle mekanismer til integrering af en ligebehandlingsdimension i strukturfondene og således også fællesskabsinitiativerne gennem opstilling af mere klart definerede mål, indsamling af oplysninger og overvågning.

Social- og arbejdsmarkedspolitik og social beskyttelse — et aktivt samfund for alle

25. Regionsudvalget slutter op om det synspunkt, at europæisk social- og arbejdsmarkedspolitik bør række ud over de beskæftigelsesrelaterede spørgsmål og sigte mod social og økonomisk integration af alle borgere, samt at enhver politik, der tilstræber økonomisk og monetær konvergens, bør underkastes regelmæssig overvågning og evaluering af dens sociale følger. Regionsudvalget støtter endvidere konvergens mellem medlemsstaterne og mener, at den skal sigte på den højeste fællesnævner. EU-lovgivningen bør arbejde på at opstille minimumsstandarder for social beskyttelse og undgå en alt for stor detaljeringsgrad i lovgivningsarbejdet. Regionsudvalget mener, at rettighederne på dette område bør individualiseres. Endvidere bør det anbefales, at der sker en konsolidering/gennemførelse af eksisterende direktivforslag frem for udarbejdelse og fremlæggelse af nye.

26. Regionsudvalget bifalder navnlig følgende:

- hvidbogens støtte til de sociale beskyttelsessystemer i Europa, som er baseret på velfærdsstatsbegrebet; Regionsudvalget understreger betydningen af at iværksætte foranstaltninger til beskyttelse af arbejdsløse, lavtbetalte og personer, der ikke kan være på arbejdsmarkedet på fuld tid på grund af familieforpligtelser, sygdom eller handicap, og samtidig fortsætte kampen mod arbejdsløsheden,
- forslaget om at bevare og tilpasse den europæiske velfærdsstatsmodel,
- forslaget til en henstilling om tilpasning af de sociale beskyttelsessystemer, bl.a. gennem individualisering af rettigheder og bidrag på grundlag af en sammenligning mellem aktuelle kønsbestemte uligheder i den sociale sikring,

— forslaget til en henstilling om finansieringen af den sociale sikring; henstillingen udformes som en række fælles retningslinjer for, hvorledes den sociale sikring bedre kan tilpasses til en beskæftigelsesfremmende politik,

— den integrerede områdebaserede fremgangsmåde i EU's program til bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse, som blev fremhævet i det tredje fattigdomsprogram; Regionsudvalget understreger, at det er vigtigt, at disse programmer omfatter erfaringsudveksling og innovation,

— forpligtelsen til at sikre, at der tages hensyn til de handicappedes behov i forbindelse med relevant lovgivning, programmer og initiativer,

— forslagene til en afgørelse om yderligere aktioner på EU-plan, der skal bidrage til at tackle de udfordringer, som en aldrende befolkning frembyder,

— Kommissionens forslag og foranstaltninger til ophævelse af den kønsmæssige opdeling af arbejdsmarkedet; de kommende planlagte skridt i denne retning støttes,

— Kommissionens opfattelse, at der konsekvent bør arbejdes for at fjerne arbejdsretlig diskriminering og for at gennemføre ligeberettigelsesforanstaltninger til gunst for kvinderne i hele EU,

— forslagene om uddybelse af den sociale dialog vedrørende ligeberettigelsesproblemer som et egnet middel til at gøre fremskridt på dette område.

27. Regionsudvalget hilser det varmt velkomment, at hvidbogen erkender betydningen af en forbedring af boligsituationen i forbindelse med bekæmpelse af social udstødelse. Regionsudvalget

— understreger, at adgang til en betalelig og passende bolig er afgørende, hvis målene inden for sundhed, fattigdom, uddannelse og beskæftigelse skal nås,

— mener, at det er nødvendigt at styrke retten til en bolig og iværksætte foranstaltninger for at tackle hjemløshedsproblemet,

— ønsker at støtte den nødvendige revision af serviceordningerne for hjemløse hvad angår ordningernes hensigtsmæssighed, omfang og art; dette var hovedkonklusionen i rapporten »Forladt: portræt af Europas hjemløse«, udarbejdet af FEANTSA, den europæiske sammenslutning af nationale organisationer, der arbejder med hjemløse, 1993.

28. Regionsudvalget konstaterer imidlertid, at en afgørende faktor for beskyttelse af beskæftigelsen er at undgå »fattigdomsfælder«. Den mere detaljerede

udformning af socialsikringsystemerne får derfor stor indflydelse. Socialsikringsystemerne og boligydelse bør indgå i strategier til bekæmpelse af lave lønninger.

29. I erkendelse af behovet for en rammelovgivning, der overlader implementeringsdetaljerne til de nationale politiske beslutningstagere, foreslår Regionsudvalget, at EU retter opmærksomheden mod resultaterne af medlemsstaternes nationale socialpolitik, da de har betydning for bekæmpelsen af social udstødelse; udvikling af indikatorer for social udstødelse, der skal overvåges af EU, ville bringe dette mål et stort skridt nærmere.

30. Regionsudvalget ønsker klare definitioner af mål og diskussionspunkter i det nye program til bekæmpelse af social udstødelse. Det fremhæver først og fremmest behovet for fuld og formel anerkendelse af de lokale og regionale myndigheders rolle i kampen mod social udstødelse.

Indsats på området offentlig sundhed

31. Regionsudvalget, der anerkender de lokale og regionale myndigheders rolle i forbindelse med så afgørende spørgsmål som dårlig sundhedstilstand og forbedring heraf, finder det især positivt, at der i hvidbogen lægges stor vægt på forebyggende foranstaltninger (aktiv sygdomsforebyggelse og sundhedsfremme), og ikke kun på helbredelse. De lokale og regionale myndigheder spiller en afgørende rolle i den primære forebyggelse, som skal sikre en god sundhedstilstand. I nogle medlemsstater omfatter dette direkte lægeydelser, herunder hospitaler, reduktion af bl.a. luft- og støjforurening, der er medvirkende årsager til sygdom og dårligt helbred, kontrol af drikkevandskvaliteten, sikring og overvågning af et sundt og sikkert miljø for menneskers liv, arbejde og fritid.

32. Regionsudvalget bifalder derfor hvidbogens anerkendelse af miljøets konsekvenser for folkesundheden, de uligheder på det sundhedsmæssige område, der skabes af fattigdom og arbejdsløshed, samt betydningen af ulykker, skader og forureningsbetingede sygdomme. Lokale og regionale myndigheder yder et betydeligt bidrag til forbedringer i de socio-økonomiske og fysiske miljøer og lægger dermed det basale grundlag for mere specifikke og sygdomsorienterede aktioner.

33. Regionsudvalget opfordrer derfor Kommissionen til at overveje, hvad der yderligere kan gøres for at iværksætte og støtte lokale og regionale programmer til

forbedring af det basale grundlag for specifikke aktioner, der skal forbedre sundheden og fremme sunde valg.

Fagforeninger, arbejdsgiversammenslutninger og frivillige organisationer som partnere i ændringsprocessen

34. Regionsudvalget mener, at det ikke kan understreges for kraftigt, at lokale og regionale myndigheders strategier for økonomisk vækst og beskæftigelse spiller en stor rolle. EU kan derfor yde et vigtigt bidrag ved at støtte udviklingen af lokale initiativer og ved at styrke lokalområdets evne til at opretholde og skabe beskæftigelse.

35. Regionsudvalget bifalder forslagene i dette afsnit af hvidbogen, især forslagene om øget inddragelse af arbejdsmarkedets parter og tættere samarbejde mellem arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, og vil gerne udtrykke ønske om, at en sådan inddragelse også omfatter inddragelse i diskussionen om omfanget og karakteren af løsninger, herunder finansiering. Regionsudvalget finder det skuffende, at der ikke henvises direkte til lokale og regionale myndigheder, hvis vitale rolle ikke belyses tilstrækkeligt. Regionsudvalget har tidligere i udtalelsen argumenteret for fuld anerkendelse af de lokale og regionale myndigheder i debatten om social- og arbejdsmarkedspolitik og har påpeget, at Regionsudvalget selv kan spille en vigtig rolle i denne henseende.

Håndhævelse og gennemførelse af EU-retten

36. Regionsudvalget konstaterer, at EU-retten anerkender lokale og regionale myndigheder som statsorganer med et særligt ansvar for at gennemføre EU-lovgivningen, især direktiver. Forholdet mellem lovgivning og aftaler og aftalernes status (bindende eller retningsgivende) er imidlertid stadig meget uklar. For at undgå alt for mange forskellige opfattelser og tolkning af, hvornår en aftale er henholdsvis bindende og retningsangivende, bør der tilstræbes en afklaring af dette spørgsmål. Etableringen af en fælles forhandlingskultur, hvor det afklares, hvem der har forhandlingskompetence, vil kunne bidrage til en afklaring af dette problem. Regionsudvalget konstaterer tillige, at organisationer, der repræsenterer lokale og regionale myndigheder, har udviklet nyttige mekanismer til at overvåge udarbejdelsen og vedtagelsen af EU-lovforslag om beskæftigelsen

og rådgive om anvendelsen og gennemførelsen af EU-lovgivningen på lokalt og regionalt niveau.

37. Regionsudvalget mener derfor, at Kommissionen i sine håndhævelsesstrategier bør anerkende de erfaringer, som sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder kan bidrage med i forbindelse med sikring af en effektiv gennemførelse af EU-retten på rimelig tid. Der bør gives yderligere støtte til udvikling af sådanne mekanismer og udveksling af informationer mellem lokale og regionale myndigheder i Europa og med andre arbejdsgivere i EU, som ville få et klart udbytte af denne fremgangsmåde.

Internationalt samarbejde — den europæiske social- og arbejdsmarkedspolitikens rolle

38. Regionsudvalget er enig i hvidbogens hovedidé om den europæiske social- og arbejdsmarkedspolitikens rolle i det bilaterale og multilaterale samarbejde, men finder det påkrævet, at der henvises specielt til det gode lederskabs altafgørende betydning for udvikling af bæredygtige samfundsmodeller.

39. Regionsudvalget mener derfor, at EU bør anerkende sammenhængen mellem godt lederskab og bæredygtig udvikling. I denne forbindelse vil Kommissionens arbejdsprogram søge at styrke den form for forbindelser med mindre udviklede lande, der udvider deres handlemuligheder, med henblik på at fremme et demokratisk og effektivt lokalt selvstyre og lokal deltagelse i planlægningen af den socio-økonomiske udvikling.

40. Regionsudvalget er enig med Kommissionen i, at tiden er inde til en målrettet politisk debat mellem EU og de central- og østeuropæiske lande om en række sociale spørgsmål. Ud over at tilrettelægge et samarbejde for at finde en løsning på beskæftigelsespolitiske problemer bør EU-Kommissionen udvide de EU-foranstaltninger, der sigter mod en styrkelse af lokale og regionale demokratiske strukturer i Central- og Østeuropa.

41. EU bør bestræbe sig langt stærkere for at få indført sociale mindstenormer i internationale handelsaftaler. Formuleringen og gennemførelsen af sådanne normer bør imidlertid ikke alene overlades til den nye verdenshandelsorganisation som organ for den frie verdenshandel, men bør foregå i et samarbejde med Den Internationale Arbejdsorganisation.

De næste skridt

42. Som konklusion på sin udtalelse om hvidbogen ønsker Regionsudvalget at understrege,

— at Regionsudvalget bør høres i fuldt omfang om Kommissionens arbejdsprogram for 1995, som baseres på denne hvidbog,

— at spørgsmålet om de lokale og regionale myndigheds position og borgernes rettigheder bør drøftes i forbindelse med regeringskonferencen i 1996 og revisionen af traktaterne. Regionsudvalget beklager dog, at der i den nuværende traktat ikke er noget krav om høring af Regionsudvalget i forbindelse med forhandlingerne om revisionen af traktaterne i 1996,

— at Regionsudvalget ønsker at deltage fuldt ud i den fælles høring med Europa-Parlamentet om Socialpagten i 1995, da det ligesom Europa-Parlamentet er et væsentligt organ bestående af demokratisk valgte repræsentanter, og af grunde, der lægges klart frem i denne udtalelses indledning,

— at forslaget om oprettelse af et forum for debat og drøftelse af social- og arbejdsmarkedspolitikken hilses velkomment, men at det ikke kan fungere som et generelt middel til at fremme debatten og inddrage de lokale og regionale niveauer, når det kun skal træde sammen hver 18. måned.

43. Regionsudvalget ser til slut frem til regelmæssigt at bidrage til udformningen af den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden i EU og bifalder den dynamik, som hvidbogen uden tvivl vil tilføre processen.

Bruxelles, den 16. november 1994.

Jacques BLANC

*Formand for
Regionsudvalget*